

INFORMACJE DLA SYGNALISTÓW

zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów

Ważne definicje:

- 1) Dyrektywa - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających przypadki naruszenia prawa Unii (Dz. Urz. UE L 305/17)
- 2) Urząd Miejski – Urząd Miejski w Karlinie z siedzibą 78-230 Karlino przy ul. Plac Jana Pawła II 6,
- 3) „naruszenia” oznaczają działania lub zaniechania, które:
 - a) są niezgodne z prawem i dotyczą aktów Unii i dziedzin objętych zakresem przedmiotowym, o którym mowa w art. 2 Dyrektywy; lub
 - b) są sprzeczne z przedmiotem lub celem przepisów zawartych w aktach Unii i dziedzinach objętych zakresem przedmiotowym, o którym mowa w art. 2 Dyrektywy;
- 4) „informacje na temat naruszeń” oznaczają informacje, w tym uzasadnione podejrzenie, dotyczące zaistniałych lub potencjalnych naruszeń, do których doszło lub prawdopodobnie dojdzie w organizacji, w której osoba zgłaszająca pracuje lub pracowała, lub w innej organizacji, z którą osoba dokonująca zgłoszenia utrzymuje lub utrzymywała kontakt w kontekście wykonywanej pracy, lub dotyczące prób ukrycia takich naruszeń;
- 5) „zgłoszenie” lub „zgłaszać” oznacza ustne lub pisemne przekazanie informacji na temat naruszeń;
- 6) „zgłoszenie wewnętrzne” oznacza ustne lub pisemne przekazanie informacji na temat naruszeń w obrębie podmiotu prywatnego w sektorze prywatnym lub publicznym;
- 7) „zgłoszenie zewnętrzne” oznacza ustne lub pisemne przekazanie informacji na temat naruszeń właściwym organom;
- 8) „ujawnienie publiczne” lub „ujawniać publicznie” oznacza podanie do wiadomości publicznej informacji na temat naruszeń;
- 9) „osoba dokonująca zgłoszenia” – „Sygnalista” oznacza osobę fizyczną, która zgłasza lub ujawnia publicznie informacje na temat naruszeń uzyskane w kontekście związanym z wykonywaną przez nią pracą;
- 10) „osoba pomagająca w dokonaniu zgłoszenia” oznacza osobę fizyczną, która pomaga osobie dokonującej zgłoszenia w tej czynności w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
- 11) „kontekst związany z pracą” oznacza obecne lub przyszłe działania związane z pracą w sektorze publicznym lub prywatnym, w ramach których – niezależnie od charakteru tych działań – osoby uzyskują informacje na temat naruszeń i mogłyby doświadczyć działań odwetowych w przypadku zgłoszenia takich informacji;
- 12) „osoba, której dotyczy zgłoszenie” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która jest wskazana w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia lub z którą osoba ta jest powiązana;
- 13) „działania odwetowe” oznaczają bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie mające miejsce w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem wewnętrznym lub zewnętrznym lub ujawnieniem publicznym i które wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę dla osoby dokonującej zgłoszenia;

14) „działania następcze” oznaczają działania podjęte przez odbiorcę zgłoszenia lub właściwy organ w celu oceny prawdziwości zarzutów zawartych w zgłoszeniu oraz, w stosownych przypadkach, w celu zaradzenia naruszeniu będącemu przedmiotem zgłoszenia, w tym poprzez takie działania, jak dochodzenie wewnętrzne, postępowanie wyjaśniające, wniesienie oskarżenia, działania podejmowane w celu odzyskania środków lub zamknięcie procedury;

15) „informacje zwrotne” oznaczają przekazanie osobie dokonującej zgłoszenia informacji na temat planowanych lub podjętych działań następczych i na temat powodów tych działań następczych;

16) „właściwy organ” oznacza organ krajowy wyznaczony do przyjmowania zgłoszeń zgodnie z rozdziałem III Dyrektywy i przekazywania informacji zwrotnych osobie dokonującej zgłoszenia lub wyznaczony do wykonywania obowiązków przewidzianych w niniejszej dyrektywie, w szczególności w odniesieniu do działań następczych.

17) Inspektor ds. naruszeń - IOD (Inspektor Ochrony Danych) w Urzędzie Miejskim w Karlinie odpowiedzialny za realizację Procedury,

Ochrona zgłaszającego

1. Urząd Miejski gwarantuje poufność zgłoszenia oraz danych w nim zawartych, a także anonimowość Sygnalisty, który przesłał zgłoszenie, również w sytuacji, gdy okaże się ono bezzasadne.
2. Jakiegokolwiek odstępstwa od ww. zasad możliwe są wyłącznie na wyraźne życzenie Sygnalisty.
3. Nie będą tolerowane żadnego rodzaju groźby, działania odwetowe, sankcje lub zachowania dyskryminujące wobec Sygnalisty.
4. Urząd Miejski zastrzega sobie prawo podjęcia odpowiednich działań w stosunku do wszystkich osób, które zastosują lub zagrozą, że zastosują działania odwetowe wobec Sygnalistów.

Sygnalistom przysługuje bowiem ochrona prawna przed stosowaniem wobec nich działań odwetowych.

Środki ochrony sygnalistów obejmują:

- 1) zakaz działań odwetowych (np. zakaz wypowiedzenia stosunku pracy);
- 2) odwrócony ciężar dowodu (na stosującym działanie odwetowe będzie spoczywał ciężar dowodu, że podjęte działanie nie jest działaniem odwetowym);
- 3) odszkodowanie za dopuszczenie się działań odwetowych;
- 4) zakaz zrzeczenia się ochrony;
- 5) sankcje.

Jak dokonać zgłoszenia

1. Osoby, które posiadają wiedzę o informacji na temat naruszeń występujących przy wykonywaniu pracy lub przy realizacji zadań na rzecz Urzędu Miejskiego lub Gminy Karlino, w jej imieniu lub w jej interesie, powinny bezzwłocznie dokonać zgłoszenia wskazując na fakty, zdarzenia i okoliczności im wiadome. Osoby te powinny działać w dobrej wierze oraz w oparciu o racjonalne elementy faktyczne.
2. Zgłoszenie powinno być udokumentowane i szczegółowo opisane w celu umożliwienia zbadania zasadności zgłoszonych faktów, także w sytuacji braku możliwości dalszego kontaktu z Sygnalistą (zgłoszenie anonimowe).

Wzór formularza zgłoszenia zewnętrznego naruszenia prawa – stanowi załącznik nr 1 Procedury, stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr 120/2024 Burmistrza Karlina z dnia 18 grudnia 2024 r. – dostępny w niniejszej zakładce.

Wzór formularza zgłoszenia wewnętrznego naruszenia prawa – stanowi załącznik nr 1 Regulaminu wraz z procedurą, stanowiący załącznik do zarządzenie Nr 121/2024 Burmistrza Karlina z dnia 18 grudnia 2024 r. – dostępny w niniejszej zakładce.

3. Szczególnie istotne jest, aby zgłoszenie zawierało następujące elementy, jeśli są one znane Sygnaliście:

- 1) szczegółowy opis zaistniałych faktów;
- 2) datę i miejsce, w którym nastąpiło zdarzenie;
- 3) dane osobowe i rolę osób zaangażowanych lub elementy, które mogą umożliwić ich identyfikację;
- 4) odniesienie do ewentualnych dokumentów, które mogą potwierdzić zasadność zgłoszonych faktów.

4. **Osobą właściwą do otrzymywania i analizowania zgłoszeń jest Sekretarz Gminy Karlino**, który zapewnia dostępność i identyfikowalność strukturach Urzędu Miejskiego, a w przypadku jego nieobecności – pracownik Urzędu Miejskiego, zatrudniony na stanowisku ds. ogólnoorganizacyjnym i osobowym.

5. **Urząd Miejski zapewnia następujące kanały zgłoszenia informacji na temat naruszeń:**

- 1) w formie e-maila, na adres poczty elektronicznej: sygnalisci@karlino.pl,
- 2) w formie listu sporządzonego na papierze, na zwykły adres pocztowy: Urząd Miejski w Karlinie ul. Plac Jana Pawła II 6, 78-230 Karlino, z dopiskiem na kopercie – „Zgłoszenie sygnalisty, do rąk własnych Koordynatora ds. obsługi zgłoszeń” lub;
- 3) poprzez osobiste spotkanie z Sekretarzem Gminy – budynek Urzędu Miejskiego w Karlinie ul. Plac Jana Pawła II 6, pokój nr 21, wizyta z uwagi na funkcję sekretarza zapewnia poufność dla Sygnalisty;

6. Powyższe kanały zgłoszeń dostępne są również dla Kontrahentów, Partnerów biznesowych oraz wykonujący jakiegokolwiek czynności w imieniu lub na rzecz Urzędu Miejskiego w Karlinie lub Gminy Karlino.

7. **Warunki objęcia sygnalisty ochroną:**

- 1) zgłaszający jest osobą fizyczną;
- 2) zgłoszenie dotyczy naruszenia prawa, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie sygnalistów;
- 3) informację o naruszeniu prawa uzyskano w kontekście związanym z pracą, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie sygnalistów;
- 4) przepisów o objęciu ochroną sygnalistów nie stosuje się do spraw, o których mowa w art. 5 ustawy o ochronie sygnalistów, w szczególności w zakresie przepisów o ochronie informacji niejawnych, tajemnicy zawodów medycznych i prawniczych, tajemnicy postępowania karnego;
- 5) sygnalista podlega ochronie od chwili dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego, pod warunkiem, że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego i że stanowi informację o naruszeniu prawa (art. 6 ustawy o ochronie sygnalistów).

8. **Tryb postępowania w przypadku dokonania zgłoszenia przez sygnalistę:**

- 1) w przypadku zgłoszenia zawierającego adres do kontaktu osoby dokonującej zgłoszenia osoba uprawniona wyznaczona do obsługi zgłoszeń zewnętrznych w formie listownej w terminie 7 dni od otrzymania zgłoszenia wysyła osobie dokonującej zgłoszenia w formie

pisemnej potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego, chyba że sygnalista wystąpił wyraźnie z odmiennym wnioskiem w tym zakresie lub zachodzą uzasadnione podstawy sądzić, że potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia zagroziłoby ochronie poufności tożsamości sygnalisty;

- 2) wstępna weryfikacja zgłoszenia polegająca na ustaleniu, czy zgłoszenie dotyczy informacji o naruszeniu prawa, oraz na ustaleniu, czy zgłoszenie dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie należącej do zakresu działania tego organu, a jeżeli nie należy - na ustaleniu organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych;
- 3) po weryfikacji zgłoszenia, jeżeli zgłoszenie nadaje się do rozpoznania, zostaje wszczęte postępowanie wyjaśniające/ działanie następcze, które podejmowane są z zachowaniem należytej staranności, bez zbędnej zwłoki oraz z zachowaniem poufności;
- 4) osoba uprawniona może zwrócić się do sygnalisty, na podany przez niego adres do kontaktu, o wyjaśnienia lub dodatkowe informacje, jakie mogą być w jego posiadaniu. Jeżeli sygnalista sprzeciwia się przesłaniu żądanych wyjaśnień lub dodatkowych informacji lub ich przesłanie może zagrozić ochronie poufności jego tożsamości, odstępuje się od żądania wyjaśnień lub dodatkowych informacji;
- 5) informacja zwrotna do sygnalisty o wyniku postępowania ze wskazaniem planowanych lub podjętych działań naprawczych;
- 6) Burmistrz Karlina przekazuje bez zbędnej zwłoki właściwym instytucjom, organom lub jednostkom organizacyjnym Unii Europejskiej informacje zawarte w zgłoszeniu zewnętrznym w celu prowadzenia działań następczych w trybie stosowanym przez takie instytucje, organy lub jednostki, jeżeli przewidują to przepisy odrębne.

9. Termin przekazania informacji zwrotnej oraz rodzaj i zawartość takiej informacji:

- 1) przez informację zwrotną należy rozumieć przekazaną sygnaliście pisemną informację na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań;
- 2) odstępuje od przekazywania informacji sygnaliście jedynie w przypadku, gdy sygnalista nie podał danych do kontaktu czy dokonał zgłoszenia anonimowo;
- 3) maksymalnym terminem na przekazanie sygnaliście informacji zwrotnej, jest termin nieprzekraczający 3 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia;
- 4) w uzasadnionych przypadkach przekazuje się sygnaliście informację zwrotną w terminie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego, po poinformowaniu o tym sygnalisty przed upływem terminu nieprzekraczającym 3 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego;
- 5) Sygnalista zostaje poinformowany o ostatecznym wyniku postępowań wyjaśniających wszczętych na skutek dokonanego zgłoszenia;

10. Zasady zachowania poufności:

- 1) dostęp do pełnej treści zgłoszenia sygnalisty mają tylko i wyłącznie upoważnieni pracownicy;
- 2) dostęp do informacji zawartych w zgłoszeniu jest ograniczony, a dane dotyczące sygnalisty są przechowywane w zabezpieczonym miejscu, do którego dostęp mają wyłącznie osoby upoważnione;
- 3) możliwość kontaktu z sygnalistą ma jedynie pracownik upoważniony do przyjmowania zgłoszeń naruszenia prawa.

11. Odpowiedzialność sygnalisty:

Sygnalista może ponieść określone prawnie sankcje za dokonanie bezpodstawnego zgłoszenia, tj. jeżeli świadomie i celowo dokonuje zgłoszenia naruszenia prawa, które w rzeczywistości nie miało miejsca (art. 57 ustawy o ochronie sygnalistów).

12. Zachęca się do korzystania z procedury zgłoszeń wewnętrznych podmiotu prawnego w przypadku, gdy naruszeniu prawa można skutecznie zaradzić w ramach struktury organizacyjnej podmiotu prawnego, a sygnalista uważa, że nie zachodzi ryzyko działań odwetowych.

13. Przetwarzanie danych osobowych:

Przetwarzanie danych osobowych następuje na zasadach określonych w art. 8 ustawy o ochronie sygnalistów, a także zasadach przetwarzania danych osobowych oraz informacji podawanych w przypadku zbierania danych od osoby, której dane dotyczą, uregulowanych odpowiednio w art. 5 i art. 13 rozporządzenia 2016/679, art. 13 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającej decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 89, z późn. zm. 4) albo art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz. Urz. UE L 295 z 21.11.2018, str. 39).

14. Ważne:

Zgodnie z art. 41 ustawy z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1534) osobie chcącej dokonać zgłoszenia naruszenia prawa przysługują nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, realizowana na terenie gminy Karlino przez powiat białogardzki – miejsce: Karliński Ośrodek Kultury w Karlinie.

15. Dane kontaktowe Rzecznika Praw Obywatelskich:

Rzecznik Praw Obywatelskich

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich,

ul Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Adres e-mail: biurorzecznika@brpo.gov.pl

Infolinia: 800 676 676